

Posudek diplomové práce

Téma „lágru“ v italské ženské memoárové literatuře,

kteřou předložila Bc. Eva Tereza Bílkovská,

ÚRS FFUK v Praze, září 2015

Studentka Eva Tereza Bílkovská se ve své diplomové práci rozhodla pokračovat v bádání, které započala již ve své bakalářské práci s názvem *Téma „lágru“ v tvorbě Prima Leviho*. Stejné téma - židovskou otázku a reflexi holokaustu - však tentokrát zkoumá z jiné perspektivy, a sice v memoárových prózách italských autorek Luciany Nissim Momigliano, Liany Millu a Giuliany Tedeschi. Ženský úhel pohledu na situaci Židů za druhé světové války a specifické prožívání zkušenosti pobytu v lágru, jakož i následné vyrovnávání se s traumaty, vnáší do již široce zmapované problematiky nové otazníky a nová zamyšlení. Osobně proto považují zvolený okruh memoárů za vynikající nápad, obzvláště s ohledem na skutečnost, že se nejedná o texty příliš známé. Jejich přiblížení českému čtenáři je tudíž smysluplným a vítaným počinem.

Práce je rozdělena na dva větší oddíly, první se věnuje širšímu historickému exkurzu, který se snaží neztrácet ze zřetele ženské hledisko, zároveň přibližuje podobu a každodenní životní realitu těch koncentračních táborů, kam byly židovské zajatky nejčastěji umísťovány. Oceňuji také nástin vývoje reflexe holokaustu z pohledu žen od 80. let 20. století, které šlo ruku v ruce s rozvojem vědního oboru gender studies.

Druhá část práce se věnovala již samotným autorkám, představení jejich biografie i bibliografie a následné analýze jejich klíčových děl. V kapitole 3. 2 jsou okrajově zmíněny ještě další dvě spisovatelky židovského původu, a sice Frida Misul a Alba Valech Capozzi. Ačkoli diplomantka postupovala od autorky k autorce, snažila se napříč texty upozornovat na společné motivy (mateřství, tělo, sdílení každodenních strastí, vyměňování receptů) i kolování fabulí („legenda“ o zachráněné matce). Za nejhodnotnější část práce považuji právě rozbor těchto témat vnímaných jako specificky ženská, přesto se domnívám, že by šlo ve většině případů jít ještě hlouběji a věnovat analýze mnohem větší prostor (nabízí se například více srovnání s mužskou reflexí holokaustu, které se sama diplomantka věnovala v předchozí práci – Levi se například více zamýšlí nad židovským údělem obecně, nastoluje obecnější existenciální otázky, zatímco zmiňované ženské autorky tíhnou spíše k soukromým, osobním příběhům, k zachycení prožitku jednotlivce bez ohledu na etnikum

či náboženství, ke kterému přísluší; jsou skutečně více výpovědí jednoho osudu než hlasem miliónů obětí). Větší pozornosti by se mohlo dostat také motivu těla, který je v analyzovaných svědectvích velice markantní a který právě nejvíce upozorňuje na rozdílné vnímání ztráty vlastní identity u mužských a ženských obětí.

Závěr představuje ve zkratce syntézu výsledků autorčina bádání, upozorňuje na sdílené tematické okruhy (tělo; mateřství a děti; každodenní život: hlad, oblečení a hygiena; strategie přežití) i na odlišnosti v jejich zpracování (chronologická kompozice vyprávění versus tematicky orientovaná skladba příběhů či odlišný jazykový styl s různou mírou subjektivity).

Jedinou slabinou této diplomové práce je ne úplně uspokojivá jazyková a stylistická úroveň zpracování. Bohužel se objevuje značné množství gramatických chyb, vyšinutí z větné stavby, autorka se často opakuje či nepřesně vyjadřuje (např. str. 58: „*Psaní pro ni bylo jakýmsi katalyzátorem událostí, kterými si prošla v posledních měsících.*“). Překlady citací jsou často zbytečně doslovné a působí neobratně. Přesto však diplomantka dosáhla od předchozí práce jistého pokroku, který, jak věřím, bude i nadále pokračovat.

I přes výše uvedené výhrady, které se však týkají především formální stránky, doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji známkou výborně, a to především díky zvolenému tématu.

V Říčanech dne 9. září 2015

Mgr. Olga Čaplyginová
oponentka